

آینو ها^۱ ملت بومی ژاپن

نگارش جمشید جمشیدی

تیترا صفحه اول روزنامه های عصر جمعه ۶ جون ۲۰۰۸ و اخبار رسانه های سمعی و بصری به خبر به رسمیت شناختن آینوها به عنوان ملت بومی ژاپن اختصاص یافت. مجلس سنای ژاپن با ۲۴۰ عضو به اتفاق آرا (بدون رای مخالف) این مصوبه را تصویب کرد. این اتفاق شادی آفرین که نتیجه ۱۴۰ سال رنج، تحمل و مقاومت و جنبش خستگی ناپذیر این ملت است برای همیشه به مانند صفحه زرینی بر تارک تاریخ ژاپن ثبت خواهد شد. خلاصه بیانیه سخن گوی بلند پایه دولت در این زمینه این طور بود^۲:

تا به حال هم برای شکوفایی فرهنگ مردم آینو سیاست هائی اعمال شده بود. ما حاضریم این واقعیت تاریخی را که اکثر مردم آینو در فرایند مدرنیزاسیون ژاپن مورد تبعیض قرار گرفته و بالاجبار با فقر و بیچارگی دست به گریبان شدند را به پذیریم.

با درک این واقعیت که مردم آینو بومی مناطق شمالی مجمع الجزایر ژاپن بالخصوص هوکائیدو هستند و از داشتن زبان، دین و فرهنگ منحصر به فرد خود برخوردارند، با مراجعه به مواد مندرج در^۳ بیانیه سازمان ملل در رابطه با حقوق ملت های بومی^۴ اقدام مقتضی در تدوین سیاست های همه جانبه مبذول میگردد.

ترتیبی داده خواهد شد تا در کاخ نخست وزیری نشست صاحب نظران بر پا بگردد.

آینو کیست؟

ملت آینو در مناطق شرق شمالی به خصوص در جزیره شمال ژاپن هوکائیدو، ساخالین روسیه در دهانه رود آمو و جزیره کوریل زندگی می کنند. این مردم ابتداء به جهت داشتن حدقه های تو رفته و انبوه ریش و سیل، بدن و سر پرمو به عنوان سفید پوست (از نوع قفقازی) قلمداد شدند، و نازیسم آلمان به جهت جذب ژاپن به جرگه متفقین خود آینوها را از نسل آریائی و نژاد اصیل ژاپن نامیدند.

^۱ Ainu or Aynu=

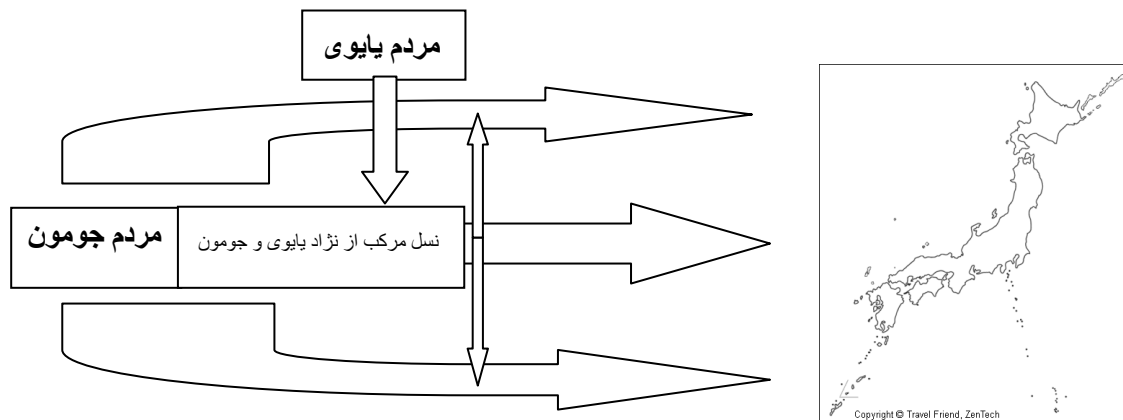
آینو به معنای بشر یا شخص است و آن هم به شخص نیک اطلاق میگردد.

^۲ نقل از روزنامه یومی اوری شین بون (yomiuri shinbun) تاریخ ۷ جون ۲۰۰۸

^۳ اصول مربوط به حقوق اقوام بومی سازمان ملل در سپتامبر ۲۰۰۷ اعلام میگردد.

ولی در پژوهش های اولیه که در زمینه باستان شناسی و نوع شناسی انسان با روش بررسی DNA انجام گرفت روشن شد آبنوها ریشه در نسل های مردم جومون (Jomon = 縄文 هزاران سال قبل از میلاد) داشته که جمعیتی از آن ها را هم مهاجرین از نقاط دیگر تشکیل می دهند. در پژوهش های دیگر ژن شناسی، تبار آبنوها توسط پژوهشگران مختلف به مردم تبت، مردم خاور دور روسیه، مغول ها و یا مردم بومی استرالیا نسبت داده شده است.

اما جدیدترین مطالعات ژن شناسی به یافته های نوین در اثبات ریشه قومیت مردم آينو دسترسی پیدا کرده است. روزنامه یومی اوری نسخه عصریه تاریخ اول نوامبر ۲۰۱۲ نتیجه مطالعات اخیر را تحت عنوان "DNA ملت آينو به مردم اوکیناوا نزدیک است" به اختصار معرفی کرده است. این روزنامه با گفت آورد از نشریه اینترنتی "انجمن ژن شناسی نژاد ژاپن" که با همکاری های علمی دانشگاه توکیو و "پژوهشکده ملی ژن شناسی" منتشر می شود این گونه توضیح داده است: توجیح یافته علمی شباهت ترکیبات ژنی ملت آينو با مردم اوکیناوا این فرضیه را تقویت می کند، که در ابتداء مردم جومون در بیش از ده هزار سال پیش در سرزمین ژاپن میزیسته اند و مردم یایوی (Yayoi = 弥生) که اکثراً مهاجرین از قاره های دیگر بودند در حدود ۳ هزار سال پیش وارد سرزمین ژاپن می شوند و با مردم بومی جومون امتزاج می کنند. نسل حاصل از این امتزاج بیشتر در مناطق مرکزی سرزمین ژاپن مستقر می شوند. اما مردمی که در حواشی سرزمین ژاپن از جمله جزیره هوکائیدو و جزیره اوکیناوا به زندگی ادامه می دهند کمتر شامل این امتزاج می شوند و اصالت ژنی خود را بیشتر حفظ می کنند.

پراکندگی نسل مرکب از نژاد یایوی و جومون را نشان می دهد. استقرار نسل مرکب بیشتر در مناطق مرکزی سرزمین ژاپن و کمتر در مناطق حاشیه ای یا جزیره هوکائیدو و اوکیناوا صورت گرفته است. مردم مستقر در جزیره هوکائیدو و اوکیناوا از اصالت در عین حال شباهت ت نژادی برخوردار هستند.

آبنوها از راه شکار، ماهیگیری و کشاورزی معیشت می کردند. آن ها به زبان آينو زبان مختص خود صحبت می کردند. زبان آن ها با زبان ژاپنی و آينوی ترکی^۴ که مردم اُیغور (Uyghur) در غرب چین صحبت می کنند هیچگونه قرابتی ندارد. زبان آبنوها زبان گفتاریست و در گروه مجزای زبانی طبقه بندی شده است و قرابتی با خانواده زبان های شناخته شده دنیا ندارد. تا سال

^۴ دستور زبان آينو ی اُیغورها ترکی است ولی واژگان فارسی بسیاری در زبان آن ها استفاده می گردد.

۱۹۹۱ تنها ۱۵ نفر با این زبان آشنائی داشتند ولی بعدن با بالا گرفتن شوق بسیاری از آینوها به زنده کردن زبان و فرهنگ خود بر تعداد زبان دانان آینو افزوده گردید. آینو های ژاپن پیروی خدایان (Kamuy) بی شمار بودند. به وجود روح در تمام ذرات کاینات معتقد بودند. زمین، کوه، دریا، آسمان و غیره خدایان مخصوص خود را داشتند. خرس خدای کوه شمرده می شد و در این رابطه مراسم عبادت روح خدای خرس یکی از مراسم با اهمیت دینی آینوها بشمار می آید که هم اکنون نیز در مناطق آینو نشین گرامی داشته می شود.

آینوها در دوران مدرنیزاسیون ژاپن

صاحب نظران، مدرنیزاسیون ژاپن را با شروع عصر نهضت می جی (Meiji Restoration, 1868) همزمان می دانند. از این زمان است که تبعیض ملت آینو در ژاپن به اوج خود می رسد. تبعیض آینوها شکل قانونی می گیرد. وجود آن ها به عنوان ملت بومی کاملن انکار گردیده، زمین های کشاورزی آن ها مصادره شده، به ژاپنی هائی که از نقاط دیگر به سرزمین آباء و اجدادی آینوها مهاجرت داده شده بودند واگزار می گردد. شکار ممنوع می گردد، آینوها را مجبور می کنند به عنوان پادو و رعیت به استخدام ژاپنی های مهاجر در آیند. تکلم با زبان ملی قدغن گردیده، از برقراری مراسم سنتی و دینی ملی و ازدواج با آن ها جلوگیری می شود. فراگیری زبان ژاپنی به آن ها تحمیل می گردد. با سرازیر شدن سیل عظیم مهاجر، آینوها مجبور می شوند سرزمین های سکونتی خود را ترک کرده به حواشی پناه ببرند. نام آینو در این دوره مرسوم شده بود حال آن که ژاپنی ها قبیلن به آینوها "ازو" (Ezo) و مناطق سکناي آن ها را ازوچی (Ezochi) می گفتند. "ازو" نامی تبعیض آمیز به معنای اشخاص وحشی و عقب افتاده بود؛ اگر چه حتا زمانی که نام آینو بر این ملت گذاشته شد معنا و یا تعبیر مردم از آن بهبود نیافت. نام هوکائیدو هم مدت ها بعد به این جزیره شمالی داده شد.

بعد از این دوره سخت و رنج آور تا ۶ جون امسال که وجود ملت بومی آینو توسط دولت ژاپن به رسمیت شناخته شد دولت ژاپن وجود هر گونه اقلیت ملی بومی را در خاک ژاپن نفی می کرد.

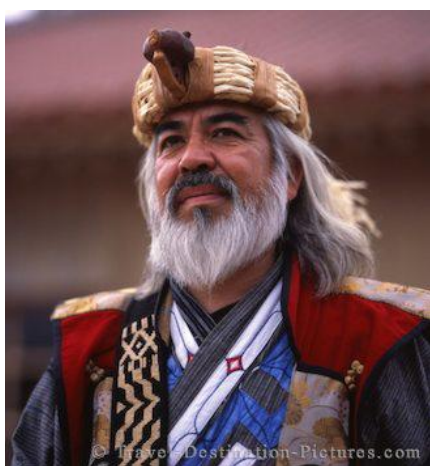
آینوها در عصر حاضر

با وجود حرکت هائی برای زنده کردن تاریخ و فرهنگ این ملت آثار ناچیزی از آن ها باقی مانده است. تعداد کل جمعیت آینو را در حدود ۲۵۰۰۰ نفر تخمین می زنند که بیشتر در ژاپن و بخشی از آن در روسیه زندگی می کنند. بعد از جنگ جهانی دوم تعداد بسیاری از آینوهای روسیه به جهت آزار و اذیت و فشار این رژیم مجبور به مهاجرت به هوکائیدو شدند. جمعیت آینو که بیش از ۵۰ درصد با دیگر نژادها مختلط شده اند را در حدود ۵۰۰۰۰ نفر تخمین می زنند. و جمعیت آینوهای که مقداری با مردم نژاد های دیگر مختلط شدند را حدود ۱۵۰۰۰۰ نفر تخمین می زنند. آینوهای ژاپن پس از تاریخ طولانی تبعیض، بیشتر به زبان ژاپنی صحبت می کنند و در توکیو و هوکائیدو از جمعیت برتری برخوردارند. در بین آن ها اعتقاد به آئین بودیسم هم رواج یافته است انجمن سراسری آینوهای ژاپن (انجمن اوتاری Utari^۵) نقش به سزائی در اتحاد و همکاری اقشار

^۵ "اوتاری" به معنای هموطن، "پاران" است. اصولن امروز برای ملت آینو کاربرد واژه آینو که خود تاریخ

و تنظیم فعالیت های این ملت بازی کرده است. تصویب لایحه شناسائی ملت بومی آینوی اخیر را میتوان مدیون فعالیت های این انجمن قلمداد کرد.

آینو به روایت تصاویر

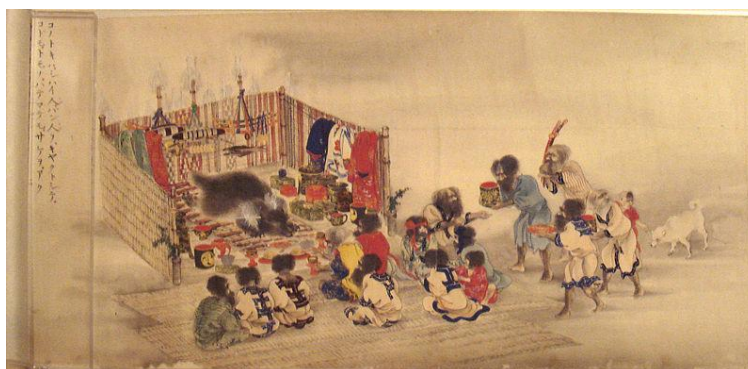
یک مرد تنپیکال آینو

پرچم آینو: زمینه آبی آن نماد آسمان و دریای آبی، کمان سفید نشان برف و تیر سرخ رنگ- ۱۹۷۳

ساز دهنی موگوری (Mukkuri) و طرز اجرای آن
آلت موسیقی تون کوری (Tonkori)

تابلوی نقاسی آینو

طولانی تبعض را تداعی میکند خوش آیند نیست.

نمونه کارهای دستی آینوها

تابلوی نقاشی آینو

یک طرح از لباس آینو

سگ معروف آینو تربیت شده برای شکار

نمای یک کپر آینو

مراجع:

http://www.animalsnap.com/c2/p3/multimedia/ainu_pictures.html

http://en.wikipedia.org/wiki/Ainu_people

<http://www.ainu-assn.or.jp/>

<http://ja.wikipedia.org/wiki/%E3%82%A2%E3%82%A4%E3%83%8C>

<http://ja.wikipedia.org/wiki/%E3%82%A2%E3%82%A4%E3%83%8C%E8%AA%9E>

http://en.wikipedia.org/wiki/Ainu_language

http://en.wikipedia.org/wiki/%C3%84ynu_language

<http://www.ainu-museum.or.jp/>